

DEBRECZENI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:				A szerkesztésért felelős		Szerkesztőség	
Helyben:		Videkre:		Kutas Imre		Kiadóhivatal	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona	kiadó s laptulajdonos		Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)	
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "			Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)	
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "			Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel	
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "				

Fiaim ne énekeljeteK.

Június 23.

(K. sz.) A nemzet nagy elnyomatásának korszakában, a mikor száraz ágon halgatag ajakkal, nyögtek és elcsüggedten ültek a madarak, a melyek dalukkal a nemzet életkedvét, erejét és ellentállását tartották ébren: megszóllalt a költő allegorikus szava, melyben a refrén a madárnak fiaihoz intézett felhívása volt: Fiaim csak énekeljeteK! Há! Istennek, az akkori rend ezerszemű őrei nem vették észre, hogy mennyi politika rejlik a gyönyörű és ártatlan képű poéma mögött. Politika, melyet megértett a nemzet és a mellyel együttértett, hogy a törvénytelen sékete és igazságtalanságokba némán, szólanul bele ne nyugodjék, és hogy ha más nem tehet, legalább panaszos szavát hallassa egy jobb jövő reményében.

Nagyot fordult azóta a viág, szabad és vidám a madarak éneke. Elnyomatás, törvénytelen ség, igazságtalanság rég eltűnt — de csudállatos, az a régi panaszos és aggodalmas ének mégsem egészen. Amint hogy akkor is politika volt benne, most is egyes politikai berkekben hangzik még föl, hogy minden allegoria nélkül szóljunk az ellenzék egyrésze még mindig olyan aggodalmas, panaszos és bizalmatlan, mintha

azokban a régmúlt állapotokban élénk. Szó sincs róla, az ellenzéknek épen parlamenti hivatásánál fogva, nem szabad rossz néven venni, ha rendszerint bizalmatlan és aggodalmaskodó. Azonban vannak alkalmak, a mikor ennek tulhajtása már bizonyos kómi kus hatást is tesz.

Igy vagyunk most. A ránk virradó új hét végén királyi kézirat fog megjelenni, a melyben a törvény rendelkezése folytán, minthogy a két országgyűlés megegyezésre jutni nem tud, a király fogja eldönteni az új kvótairányt. Kétségtelen, hogy az eddigi kvótát fogja továbbra is fentartani, tehát nem is annyira érdembe vágó aktus ez, mint inkább egy, törvényből szentesített formai expediens, a melyhez folyamodni kell, minthogy más megegyezés nem lehet, kvótának pedig amíg e pragmatika szankció és a 67-es törvény fennáll, lenni csak kell. Es egyszerű és természetes dolog.

Igen ám, csak hogy ez ellenzék madarak még mindig a régi fölhívást követik: Fiaim, csak énekeljeteK! És ezért azután nagyon disszonáns lett a kvóta — koncertjűk. Amikor a pénzügyi bizottság tárgyalta a kvótajavaslatot, az énekeltek, hogy micsoda lealázó szerepet játszik a magyar törvényhozás, nevetséges dolog még a bizottsági tárgyalás is, a mikor bizonyos, hogy az osztrák törvényhozás elő se veheti a kvótajavaslatot. Mikor azután a

képviselőházban a miniszterelnök bejelentette, hogy a kvótajavaslatot visszavonja, akkor az ellenzék hang nembe fordult hirtelen az ének, hogy hát az mégsem járja, hogy mindig királyi döntés legyen, le kellett volna tárgyalni a kvótajavaslatot a parlamentben, legalább nekünk magyaroknak kellett volna alkotmányosan letárgyalnunk, stb. Mikor arról volt szó, hogy királyi kézirattal napolják el az országgyűlést nyári szünetre, a függetlenségi párt tiltakozásra készült, mert ki tudja micsoda rettenetes titkok lappanganak ama cél mögött, hogy a képviselőházat ne lehessen ülésre összehívni. Erre azután Széll Kálmán bebizonyította nők, hogy semmi rettenetes titokról nincs szó; bebizonyította azzal a meglepetéssel, hogy nem királyi kézirattal, hanem saját határozatával kapcsolta el az országgyűlést. Mire az ellenzék azt helyezte kilátásba, hogy a királyi kvótadöntés megvitására ülés egybehívását fogja kérni. Szóval énekelni mindig csak énekelni akarnak a panaszos madarak. Van-e szükség július elején ülésre most, alig hogy a vakáció megkezdődött? Van-e szükség a királyi döntés jogának megvitására, a mikor ez nem az első és a mikor az utolsó ülésen különben is már olyan bőven megvitatták? Hiszen az ellenzék az országra annak nyugalmára, annak a királyba vetett bizalmára. Hiszen

DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

VASÁRNAP.

A „Debreczeni Hirlap” eredeti tárczája.

Lágyan suhan az orgonának
Mély hangja át a templomon,
Méla áhitat kél nyomába
S meghajtom némán homlokom.
A gyertyák lobogását nézem,
Mely fényét dusan hinti szét,
Nézem e fényt és tudja Isten,
Oh, mégis minden oly sötét...

A tömjénillat im betölti
A hűvös templomesarnokot,
A hívők ajkán ima zendül
S a hangulat oly bus, nyomott...
A bűnnek árja jár-kél itten
Es ott borong az arcokon;
En nézem, nézem roskadozva
Es meghajtom a homlokom....

A templomablak most kitárul
Es valahogyan, hirtelen
Végig röpi egy kis sugárka
A fénykoronás szenteken.
Künn vig madárdal csengve árad
S a rügybomlásnak hangja kél...
Es valahogyan vadvirágok
Illatát hajtja be a szél....

Mi ez?... Az orgona siráma
Pajkos akkordban olvad el
S a tömjén nehéz illatára

Ugy föllélekzik a kebel.
A gyertyák gyorsan föllobognak
Es fény dereng az arcokon;
En nézem, nézem eltűnődve
Es-főlelelem homlokom.....

Pakots József.

Keresztelő nyaralóban.

A Debreczeni Hirlap számára írta:

Tolnai Lajos.

Öreges, sovány, északnémetországi kisasszony, kinek leesett csontos vállain a nyakig begombolt divatos zöld lóden ruha sem tud többé hatást tenni, mert a pikáns kelmének is ki van mérve a határa: üldögél egy fiatal gyermekleány mellett, és szegezi merően a falsch Bösendorfer zongora tanulmányán sa nyargatott kóta ezerszer látott andante, con fuoco, presto, prestissimo nagy zavaros vizű szürke porosz szeméit.

Hosszukat sóhajt s közbe-közbe egyet dőf könyökével a tíz-tizekét éves szőke leánykán.

— Aber Czeczil....

— Oh, madmoiselle ne tagadja maga is unja magát.

— Aber, mire gondol az istenért!

— A papám is unja magát, mert soh-sincs itthon, csak mikor fölkel, s odakiáltja a szakácsnének: négykor Hani ebéd pontosan, mert öt után mennem kell. S a memám is unja magát, mert még ebéden sem igen

látjuk és én is unom magamat és nem tudom, ha sirnék, nem lenne sokkal jobb.

— Aber Cecil, egy kettő...

— Madmoiselle is sokat sir, mert a szemem mindig veresek és mindig elkapja tölem a fejét.

— Jézus az istenemért... hát játszunk ott, ott, vivace oéze, hát engemet szerencsétlenné akar tenni? Oh, mit akar? — esdekelt az öreg hölgy, mint a kergetett rabmadár a kalitkában verdesve magát sovány, száraz karjaival.

— Semmit, semmit, mig el nem mondja, édes Karolin kisasszony — fonta át szeretettel a szőke lánykát az öreg hölgy erős görbe nyakát — mért sir, és mért oly vidám azután, mindig. Mért veresek a szemem?

— Leveleket kapok: a kisasszony hátra fordult és kicsit nevetett.

— Hát mutassa.

— Nem lehet.

— En semmit sem mondok el belőlk, csak szeretném ha valaki biznék bennem, és ne lennék olyan mint a papagály a mama szobájában, a melyhez mindig ennyit szólanak: pah, pah. Es én is csak ezt kapom: jó reggelt jó reggelt! Tanuj, tanulj!

Karolin kisasszony széttekintett előbb ovatosan, mint a ki bűnös dolgot akar elkövetni, de a büntetést azért mégis szeretné elkerülni — ha lehetséges, fölkel kicsit hallgatózott, hogy ki van a szomszédszobában, valamelyik oldalajtón... s mikor meggyőződött hogy csak a magas olasz tükrök, francia vázák, s az ujjabb magyar festők juhaj, ovai, kövér tisztai halászsai, földig érő fűzfái és bográcsos cigányai nézik a falakról — hősödőbb tolta az élet fűszerét, Wagnert, kettőt

az országnak ez a helyzete és magatartása is egy allegorikus szózat és a refrén a mi belőle a még folyton bizalmatlankodó ellenzék felé hangzik, így szól: Fiaim, nincs baj és nincs veszedelem, megpihenhetek már kissé az énekléstől!

A kiknek nincs hazája.

Bolygó zsidók.

Jun. 23.

Az orsovai járási hatóság kérelmére a belügyminiszter erélyes intézkedéseket tett a román-magyar határon, a romániai zsidók beözönlésének megakadályozása céljából.

A romániai zsidóellenes zavargások és zsidóüldözések következtében a romániai falusi zsidók, a kik ellen irányul főként a földművesnép dühe, elhagyják eddigi hazájukat és nagyobb tömegekben Magyarország felé veszik útjukat.

Ez az üldözött zsidóság teljesen vagyon-talan, földhözragadt szegény. Összes vagyonuk néhány rongyból, apró batyuból áll.

A községi törvény értelmében az ilyen idegeneknek nem szabad települési engedélyt adni sehol a községben.

Ennek következtében a bevándoroltakat rögtön rendőri felügyelet alá vették a határon.

De mivel a bevándorlók azt mondták, hogy ők csak keresztül utaznak Magyarországon és Hamburgba tartanak, ennél fogva egyelőre nem kísérték vissza őket a román határon.

Ezek a hazátlanok előadták, hogy miután vagyonunkból kifosztották őket, gazdagabbitsorsosainak könyöradományából utaznak Hamburgig, onnét pedig a világ valamely ismeretlen tája felé, a hol majd befogadják őket.

A magyar hatóságok hajlandók is len-

nének megengedni a kivándorlóknak a Magyarországon való átutazást; természetesen szigorú ellenőrzés mellett, nehogy az átutazás ürügye alatt itt elszéledjenek.

Ebből a czélból a magyar belügyminiszterium az osztrák belügyminiszterhez fordult, hogy az osztrák határon az osztrák hatóságok vennék át az ellenőrzést és kísérik a kivándorlókat Németországba.

Ma érkezett meg Körber osztrák miniszterelnök és belügyminiszter távirati válasza. Az osztrák kormány csak azon feltétel alatt engedné meg a romániai zsidók átköltözését Ausztrián keresztül, ha a kivándorlókat Németország befogadja és megengedi nekik a Hamburgig való utazást.

Természetesen a német határon a német hatóságok adnának csendőri kíséretet a karaván mellé.

De még eddig a német kormánytól válasz nem érkezett.

Tagadó válasz esetén a romániai zsidókat Orsováról visszutasítanák Romániába.

Ugyancsak visszutasítanák a határon a később jövő kivándorlókat is.

A czélból a román-magyar határon a rendőrségi és csendőri szolgálatot megerősítették és szigorították.

A mire már azért is szükség van, mivel mindig tömegesebben érkeznek kivándorló csoportok. Ezekkel mindig egy csapat közveszélyes elem is érkezik.

Ezekkel szemben pedig a legszigorubb presztív rendőri intézkedéseket kell gyakorolni.

Gutenberg János.

Budapest, június 24.

A könyvnyomtatás feltalálójának ötszázados emlékét üli meg ma a művelt emberiség. A haladásnak, a kulturának ünnepe ez a nap és a földkerekség legtávolabbi zugában min-

den nyomtatott betűkkel bevett papírszellet az ő dicsőségét hirdeti nagyobb ékesszólással, mint az a díszes ércszobor, a melylyel Mainz városa áldozik kegyelettel nagy fia emlékezetének.

Több mint ötfélszáz esztendő múlt el azóta, hogy ő feltalálta a s z é t s z e d h e t ő b e t ű k e t s azóta mindig ezen az alapon halad és fejlődik a könyvnyomtatás mestersége.

Éppen ez mutatja, milyen zseniális, milyen hatalmas felfedezés volt az, a mely mindig magába zárkózott és sorsüldözött egyén agyában megszületett. Az alap, a mozgó betű, megmaradt mai napig is, csak a segítő eszközök: gépek, festék papír, meg a könyvnyomtatás mellékágai tették olesőbbá, szebbé és tökéletesebbé a könyvművészetet.

A magyar nyomdászok, Gutenbergnek ezek az egyenes leszármazói, a mai napon ünnepi köntösben jelentették meg havi organumukat, a Grafikai Szemlét, a melyet a Könyvnyomdászok Szakköre ad ki. Ez a száma teljesen a könyvnyomtatás atyja emlékének van szentelve.

A lap ünnepi számából vesszük a következő sorokat:

A legnagyobb alkotás, mely emberi névhez fűződik; a legnagyobb világi hatalom, melyet emberi elme megteremtett; a legbiztosabb fegyver, melyet emberi tudás megszerkesztett: a Gutenberg Jánosé.

Alkotás, mely előtt ötszáz év után is kegyelettel borul le az emberiség; hatalom, — mely századról-századra példátlanul gyarapodva, a világ legnagyobb hadseregét gyűjtötte maga köré; fegyver, melynél érzékenyekben a világ egyetlen fegyvere sem talál.

Szterényi József.

Gutenberg! Istenféld lángeszed teremtette meg a szellemnek azon dicsőséges és győzel-

p-jelivel és hármassal f-jelivel és elragadó gondolataival és lerázta a ruhájáról a hivatalos port és mosolyogva tette ölébe pihenésre fonyadt, fényes kezét.

Karolin az öreg Karolin megragadta a gyermekleány kezét, elborította azokat csókjaival aztán átölelte; szép domboru homlokát göndör szőke fürtjeit csókolta és nevetve kacagva kiáltott fel: — Aber Czeecil — Czeecil... meine liebe Czeecil!

De minő más hangon volt ez most mondva.

Soha sem volt még jobb helye Czeecilnek, mint azon a deszka laposságú mellen hol egy eltömetett öreg szív lázas dobogással verte azt a szép falusi régi-régi dalt:

Kis leányom, kis leányom,
Csillagom, bárányom,
Szép pünkösdi rózsám
Gerlicze madárkám...

— Eljön velem, Czeecil? kérdé lágyan simogatva az öreg hölgy a leánykát.

— El.
— Akárhová?
— Mindenüvé.

— Most fél kettő; pont négykor itthon lesz. Vegye meleg ruháját, kalapját, Gyorsan. De ne szóljon ám!

Pár perc, s a két hölgy egy bérkocsin tova robogott.

Hopp — megálltak.

— Hiszen ez a mi nyári lakásunk, Karolin — kiáltott fel örvendve a lányka.

— Az! — s az öreg kisasszony vidáman nevetett.

Egy fehér kötényes, fehér főkötős kövér, piros szakácsnő-forma asszony fogadta őket.

Abba a szobába léptek, a melyik a mama szalonja volt.

Czeecil nevetett.

A drága butorok helyett tulipános ládak, festett virágos székek; a faragványos salontasztal helyett fehér abroszsal leterített és poharakkal, eszszékkel, üvegekkel és barnás kalácsal megrakott asztal, — hosszú asztal. Ott, a hol a nagy álló tükör volt — egy kis asztalka foglalt most helyet, szent képekkel, nagy mézes-báb szivekkel, tarka poharakkal, egy cserépben rozsmariaggal, melynek egyik szárán aranyos papír szalag függött — megnézte, ezzel a verssel:

Tiszta szív,
Holtig hív
Karolin —
Fridolin!

— Ah! — nézett nevetve Czeecil Karolin kisasszonyra.

És kereste, hogy, hogy Fridolin van-e itt? Ki az? Milyen az a Fridolin.

Ott sok ember volt, asszony, leány, kicsi, nagy, szép vegyesen.

Ezeknek a hátuk mögött több férfi társaságában — méltóságos komolysággal egy díszes, inas öltözetű; kövéres férfi hajlongott és mosolygott Karolin kisasszony felé és várta, ha jobban észrevennék már az ur-hölgyek. Karolin kisasszony oda vezette a férfihoz Czeecil kisasszonyt és bemutatta:

— Lubbock Fridolin ur — az Andrásy gróf főkocsis mestere.

Mily elegánsan hajtott meg magát Lubbock ur; ezt a finom modort csak jó helyeken lehet eltanulni. Czeecil zavarba is jött, hogy ez nem e mégis valami nagy ur, angol lord,

minő sir Right, ki hozzájuk is jár — a nagy lebegő veres pofaszakállával és jóságos tekintetével

Az asszonyok összenéztek, mosolyogtak, eszméket cseréltek s az, a ki kün fogadta őket, odalépett nagy nyájas tisztelettel az urhölgy elé és szól:

Ha a nagyságos kisasszony lenne olyan szives és az én kis Johankám keresztanyaságát elvállalná...

Karolin kisasszony intett. — hogy bátran. — Én? Ezer örömmel — kiáltott Czeecil kisasszony. De mit kell csinálni? Az az...

— Arra kérjük a nagyságos kisasszonyt, hogy a templomban majd tartsa Johannát. Így ni, — publi, publi, publi.

Igen, örvendett és ugrált Czeecil és felakarta hajtani a Johann ur csipkés takaróját. Am azt nem igen szabad.

A felek sorakoztak. A két bábaasszony intett és egyszerűen mind vezetett.

Az első kocsi Czeecil ült és az ács Horog József ur s a bába a kis Johannal; a másodikba Karolin kisasszony és Lubbock Fridolin ur a kis lánykával és vastag bábával.

He-he he, most azt gondolják, maga az én mátkám, — szoritotta meg barátságosan Horog ur Czeecil kisasszony karját, mert Karolin — mamzel is a Lubbock bácsi mátkája, már három esztendeje. Ugy-e ezt maga nem tudta? Kicsikéknek nem is jó tudni mindent. Tudja-e, hogy ma lesz tánc is? Főlélegesen mulatunk. Csak maga mindig velem táncoljon.

S meleg fény áradt el a Horog József ur fekete arczán.

Czeecil kisasszony félt is, örvendett is;

mes fegyverét, mely az elnyomók réme a sőtöt tudatlanság világossága, a legyőzöttek vigasztalója és a népek szabadtója! Áldjuk emlékedet.

Emich Gusztáv.

A gőz, a gáz és a villany mind megannyi nagy vívmányai a jelen századnak. De vajjon a világ valaha megismerhette volna, ha Gutenberg ötszáz évvel ezelőt nem születtik és a könyvnyomtatást fel nem találja? Csak az eszméknek könnyű és gyors közlése útján vált lehetővé újabb, világraszóló felfedezések létesülése és gyors elterjedése.

Lovag Falk Zsigmond.

A könyvnyomdászok Gutenberg születésének 500-ik évfordulója alkalmából a Vigadóban nagy Gutenberg-ünnepet rendeznek melyre a rendezőség meghívta a tanácsot is. A tanács a meghívást elfogadta s képviselőivel Faller tanácsnokot bizta meg.

Budapesti levél.

A „Debreczeni Hírlap” számára írta:

Gróf Vay Sándor.

— Junius 23.

Maholnap teljesen beáll az idény hálála

Berekesztik az országgyűlési időszakot és a honatyák is mennek nyaralni. Szétmennek minden nagyobb ünnepélyesség nélkül, nem úgy, mint hajdan, mikor nagy fénynyel és pompával rekesztettek be egy-egy országgyűlési szakot.

Igy 1765-ben márczius 21 ki dátummal fényes leírását látjuk egy ilyen berekesztésnek.

A mondott napon, a Rendek az ország-házának nagy szalájában gyűltek össze, a hol

égett is, reszkett is. De apró, eleven fekete szemek csodálatos tüzből lángoltak.

A keresztelő után a kocsi könnyen rogtak hazafelé.

Ah, öröm, boldogság; esiszegés, csoszogás; kanál zörgés; pohár csengés töltötte be a nagyuri termeket s felharsanó kacaj, hogy alig lehetett észrevenni és hallani, mikép Lubbock Fridolin ur ime ünnepi mosolylyal áll, kezében telt pohár — és beszélni akar... Milyen most Karolin kisasszony bezzeg.

Csupa élet, vidámság.

Horog József üti a tenyerét, csapkodja fényes magyar eszímáját, pörgeti kedve szerint Czeecil kisasszonyt, mint a fíradhatlan orsót. Ha megakadna, — hát pördit rajta nagyobb, szebbet. Aj! aj!

—Jaj, a papa, — kiáltja el magát egyszer csak Czeecil kisasszony! — egy kevés hajja, fényes homloku, magas, szőke, elegáns arcu urra tekintve, ki ott áll az ajtó mellett, nem komoran, nem haraggal, és gyönyörködik leánykája piros orczáiban s ezekben az emberekben, kiket eddig talán még soha sem látott.

Horog ur, mint a jóféle polgár lakodalokban szokta, odatánczoltatja módosan a papa elé Czeecil kisasszonyt.

A papa hazamenet egyetlen rossz szót sem szólt.

Jaj, majd odahaza — mit csinál a mama?

A mama? Oh, hol van az még?

A papa gyöngéden lefekteti fíradt kis leányát, — ráhajol piros égő orczájára s a szótalan ember könyve egybe foly a leányka forró könyveivel.

először is egy gróf Batthyány Lajos nádorhoz intézett legfelső kézirat olvastatott föl, a melyben a királynő köszönetet mond a főrendek és követek derekas maguktartásáért, egyszer mind kegyesen elbocsájtja őket, azzal az ohajlással, hogy: a közelgő ünnepeket már övéik körében örömmel és vigassággal töltsék el. „Kászolódta is azonnal a Deputátusok” — írja egy egykori följegyzés, azután hozzá teszi hogy „egynémely követ urak szöszön-boron adnak tul holmijukon”.

A sárgult írásból az is kitűnik, — hogy olyan követ urak voltak ezek, a kik egy kissé ott-ott feledkeztek a kártya, meg a bor mellett és „sűrűn vásárolának ékszerárusoknál portékát olyan személyeknek, a kik nem valának Hitveseik...”

Nagyon figyelomre méltó mint kultur-históriai emlék, egy ilyen régi hirdetés, a melyet az akkori „Pressburger Zeitung” ban nyomtatott ki Beesky László Szatmármegye követe, s a mely szó szerint következők:

Hirdetés.

Mindenkinek tudtára adatik, hogy itt Pozsonyban két kotsi, még pediglen egy, négy üléses, veres posztóból való ülésessel, sárga bojtokkal és paszománttal díszített, aranyozással ellátott, a másik két üléses Schwimmer hamu színű plüssel bevonva. A ki azokat megszerzeni óhajtja, jelentse ebbeli szándékát Kummerer polgári szattler mesternél.

Azt hiszem a mai honatyák nem igen hirdetik az eladó batárokat, mert kevesen tartanak általában fogatot. A gummi kerekű pótol mindent — de hajh, maholnap a gummi kerekűt is pótolni fogja az automobil, a „töftöf.” Napról-napra jobban hódít ez a minden poezist nélkülöző vehikulum s Jean de Lamare és Merville, két francia nem régen tértek meg arról az uról, a melyet gép-kocsin tettek Klondikébe. Az expedíció olyan módon történt, hogy az automobil hatalmas ökrök által vont szán követte. Ez vitte a szükséges élelmiszereket és a kocsi hajtására szükséges gazolint. Az automobil bizony néha ugy előre sietett azután, hogy egy alkalommal a két utasnak tizenöt órát kellett éhezni, míg a szán utól nem érte. Az automobil átlag 70—80 mértföldet tett meg, de volt olyan napjuk is, hogy 100 mér földet haladtak.

A haldokló saisonban nagy feltűnést kelt a fiatal Atzél György báró eltűnése, akiről ez év márczius hónapja óta semmit sem tud édes anyja, még atyja haláláról sem értesítette.

A XVIII. század elején így tűnt el egy alkalommal a szülői háztól egy fiatal Csuzy. Mindenfelé keresték, de nem akadtak rá. — Csikósok, pásztor emberek között tanyázott, míg végre megunta a dolgot s hirt adott magáról. Örömmel hívák haza, de a fiatal Csuzy azzal mentegetőzött, hogy nem mer, hosszú időn át csikósok között tanyázva, talán már nem is illenek bele az uri társaságba.

Egy rokona érte ment, biztatta, hogy ne féljen s haza vitte.

Forogva azután a nemes urak között, így szóla Csuzy: „Bizony elhiszem, hogy biztattatok, hogy ne féljek, mert nem tudom most már, a csikósok voltak-e átöltözött gavalérok, vagy ti vagytok uri dolmányba bujtattott csikósok.”

Jellemező ez a korra és említést tesz erről Tóth Béla kitűnő írónk Anekdotakincs című munkája is.

A regényes hajlamok különben csak manapság ritkák már ifjainknál. Még a harminczas években, Teleki Sándor a debreczeni kedves grófja, a dúsgazdag Teleki János gróf fia elment a karlista háboruba, — majd Lisztel bolyongta be fél Európát, csak azért, hogy tapasztaljon, idegen embereket, szokásokat tanuljon ismerni.

Mert boldog az az ember, a ki utazhat, láthat és egy szülő sem jutalmazhatja meg jobban sikeresen érettségizett fiát, mintha elküldi a párisi kiállítást megtekinteni. Akár Sweiczon, akár Németországon megy át az ifju, tanulságos lesz uja, kivált ha helyesen osztja be.

A nagy vasutak évadja van most, míg a kis villamos emberei strikeolni akarnak. Tizenkét pontban kívánják javíttatni helyzetüket a vezetők s az első pontozat az, hogy ötven kemény forintért ma már egy család nem bir lakást tartani Budapesten. — Hogy a tizenkét pontnak ez az egy gravamenje biztos, tiszta igazság — egyebekhez nem is szólva, mert én nem vagyok a szocializmus barátja, se lázítani nem szeretek.

A szocializmus ellen dolgozik a bodrogközi jótékony egyesület. Nagyon érdekes mulatságot rendezett.

Lóverseny, amelynél minden faktor rő volt, sőt dijakért nők is lovagoltak, még pedig a felsőmagyarországi arisztokrácia legszébb hölgyei. Az eszme gróf Mailáth József-nétől eredt, a ki férjével együtt régebben nagy sikerrel küzd a zempléni szocialista mozgalmak ellen.

Vizsgálati hangverseny a Zenedében.*)

Csütörtökön este fél 8 órakor tartotta a Zenede évzáró vizsgálati hangversenyét. A minden tekintetben szépen sikerült hangversenyről — mely művészi jelleget hordott homlokán — tudósítónk a következőkben számol be:

Az est csillagai Adamek Irma és Terezi Vilma voltak. A hatodik szám következett, midőn emelvényre lépett Adamek Irma s Weber M. K. Öberonalművéből énekelte el Rézia nagy áriáját: „Oceán, te szörnyeteg!” E minden tekintetben klasszikus alkotást Adamek Irma oly énektudással mutatta be, mely egy vidéki zenede keretén igazán kívül esik. Széphanja van és pompás énektudása már is, mely játszi könnyedséggel modálálja ugy a legfelsőbb mint a legalsóbb regiszterekben hanganyagát. Előadása biztos, erőteljes hangja tiszta és kifejező s szinte praedestinálja a drámai szakra mely állításokat a 8-ik számban Mascagni Cavalleria Rusticana á-jából énekelte „Intermezzo”-ban is bebizonyította. Mint halljuk: a csütörtöki hangverseny neki is mint zenenövendéknek utolsó volt s így hozzá tehetjük, hogy az ő távozása is érzékeny veszteséget jelent a Zenedére. Adamek Irma, ki ezüst érmet nyert — megérdemli, hogy a városi alapítványt elnyerje, hogy hangját teljesen művészivé képezhesse.

Mellette említjük meg Terezi Vilmát ki Godard B. 53. mű 1. sz. „Sebtében”-jét adta elő zongorán. Finom, átlátszó játéka, művészi poinirozása és brillians technikája az est szintén egyik legsikerültebb számává avatta e szá-

* Helyszüho miatt tegnapi lapunkból lemaradt. Szerk.

mot. A közönség nem is volt fukar elismerő tapsban. T é r e i Vilma bronz érmet nyert.

Még H a r s á n y i Emmát említjük, ki Rossini S e v i l l a i borbély-ából énekelte Rossina nagy áriáját. Elragadó, finom hangoskával rendelkezik. Lehellelő könnyedséggel siklik át a legnehezebb részekben. Skálája pereg mint a gyöngy, finom piano staccatói állású, mint kristály, — Hangvétele biztos. H a r s á n y i Emma kiválóan képzett koloratúr énekesnő. Fájdalom — mint halljuk — éneke hattyúdalt volt a Zenede pódiumán.

Általában az a véleményünk, hogy a debr. Zenede megváltotta a jogát nemcsak arra, hogy dilettánsokat neveljen, hanem — hogy művészeket is képezzen!

K.

N A P I H I R E K.

Mindazoknak az új előfizetőknek, akik lapunkra már most és legalább egy negyedévre előfizetnek, július elsejéig ingyen küldjük a Debreczeni Hírlapot.

— **Istentiszteletek.** Ma vasárnap a az ev. ref. templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek. A nagy templomban Bíró János. A kistemplomban Békési Lajos. A kossuth-utcai templomban Mitrovics Gyula. Az Ispótyá-templomban K. Tóth Kálmán. A róm. kath. templomban 7 órakor Szőke János, 8 órakor Diák mise. 9 órakor dr. Wolaffka Nándor miséznek, utána szentbeszédet mond (Szőke János, háromnegyed 11 órakor Molnár Kálmán miséznek. Fél 12 órakor Kovács József tart istentiszteletet. Délután 3 órakor litániát tartja Szőke János. 5 órakor Jézus szive társulata ajtatossága, tartja dr. Wolaffka Nándor. Az ágost. hitv. ev. templomban d. e 10 órakor Boór Jenő helyettes lelkész tart istentiszteletet.

— **Gyermeköröm.** Szép ünnep folyt le tegnap — szombaton — az ispotály telepen levő ovodában. Tegnap volt ugyanis ott az évszázadi ünnepély s a kedves óvónő Nagy Ilona kisasszony e napot édes emlékévé tette úgy a kicsinyek, mint a szülők részére. A sok apró, kedves gyermek édesen csicseregte el azt a sok-sok szép versikét, a melyekre a néni megénekelte. K. Tóth Kálmán lelkész dicsérte is őket. De mi is kifejezzük az ó v ó n ő kisasszony iránt elismerésünket, mert a mai nappal is bebizonyította, hogy szeretettel és szive melegével végzi kötelességét.

— **A közvilágítás.** A jog és pénzügyi bizottság tegnap és tegnapelőtt tartott gyűléseiben foglalkozott a közvilágítás ügyével Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklése alatt. A világitási üzleti szabályzatot tárgyalta. A szabályzat tervezetét Aczél Géza városi főmérnök készítette s 38 pontból áll. A bizottság az egész tervezetet sorról-sorra végig tárgyalta. Az üzlet pénzügyi oldaláról Szabó József főszámvevő tett jelentést. Az üzlet megkezdésekor 300.000 koronára van szükség, ezt a pénzt részint az alapítványok tökéiből részint magántermészetű kölcsönökből kell előállítani.

Ezen hosszabb vita folyt, mert részint a regale kötvényekből való fedezést, részint deiglenes fedezeti alap előállítását kívánták

olcsó kölcsönből, — de végre is elfogadta a bizottság a javaslatot.

Aztán elfogadták a szabályzatot a tárgyalás általános alapjául és hozzáfogtak a tárgyaláshoz. A négy első szakaszt elfogadták változatlanul, az ötödik szakasznál hosszabb vita indult azon, hogy Vecsey Imre elnök a következő pótlást ajánlotta.

A szakbizottsági tagok 3—3 évre választatnak, és pedig abban az időben, mikor a törvényhatósági bizottsági tagok. — A ki bizottsági tagsági jogát elveszti, az kilép a szakbizottságból is. Helye rögtön betöltendő.

Még ezenkívül Aczél Géza indítványozta hogy az igazgatónak szavazati joga legyen a szakbizottságban, továbbá hogy a jegyzőkönyvek vezetéséről az igazgató gondoskodjék. Végül megállapították, hogy a bizottság tagja a főmérnöki hivatal egy tagja legyen. Jegyző lesz a város által kirendelt jegyző könyvvezető. Ezután Vecsey módosítását fogadták el.

Tegnap folytatták a tárgyalást. A gyűlés nyugodtan folyt, mert a javaslatot pontról-pontra elfogadták, legfeljebb stiláris változtatásokat tettek rajta.

Igen fontos a vállalat érdekeire nézve az a határozat, hogy a jog és pénzügyi bizottság egyetért a szűkebb körű szakbizottság azon javaslatával, hogy a vállalat tiszta haszna tartalék alapra fordíttassék. E pont felett hosszabb vita volt, mert ellenvélemény képen azt vitatták, hogy célszerűbb lenne, ha a tiszta jövedelem felét egyenesen a házipénztár kezelése alá bocsátanák, és annak javára fordítanák. De a bizottság végül elfogadta a javaslatot. Egyébb fontos új mozzanat nem is volt az egész gyűlésen, — a legvégén volt érdekes kisebb vita azon, hogy a felügyelő bizottság osztalékot kapjon-e — illetőleg, hogy az igazgató milyen tiszteletdíjat kapjon az osztalékból. Megállapították, hogy a fel. biz. az igazgató kivételével. — a kívül az osztalékra nézve is megjegyeznek a szerződésben, — a tiszta jövedelem 3 százalékát kapja osztalékul, de az osztalék személynként 200 koronánál nem lehet kisebb.

Még két pontot elfogadtak szószerint, s azzal a gyűlés véget ért.

— **Mulatság az erdőn.** A r. kath. elemi iskola fiú és leány növendékeinek ma délután volt a nyári kirándulása. Egy pár ezer gyermek töltötte ki a kedvét az erdőn, a kik mind dr. W o l a f k a püspök vendégei voltak. A jó püspök bácsi kezére is járt a gyermekeknek, hogy jól mulassanak.

— **Lelkész beiktatás.** Békési Lajost ki 4 évig volt Debreczeni ev. ref. s lelkész, június 1-én iktatja be mándoki lelkései hivatalába Görömbei Péter esperes. A beiktatáson jelen lesz Kiss Áron püspök is. Nevezett segéd lelkész ma fog utoljára Debreczenben szolgálni.

— **Tessék pályázni!** A vadregényes Bosnyák országban és Hercegovinában közhivatalnokokra van szükség; nálunk szép Magyarországon pedig több hivatali állásra lenne szükség; hogy az alkalmaztatást, vagyis megélhetést keressék valamennyien elhelyezést nyerhetnének. Tessék pályázni! A bosnyák-hercegovinai kormány pénzügyi szolgálatában több rendbeli X. díjosztályba sorozott 2.200 korona fizetéssel, 400 korona pótlékkal díjazott pénzügyi fogalmazó segéd, továbbá több rendbeli 1600 koronával díjazott pénzügyi

fogalmazó gyakornoki állás kerül betöltésre. A pályázati kérvények kellőképpen felszerelve a bosnyák-hercegovinai országos kormány-címére Szerajevóba intézendők.

— **A robogó kocsí alatt** Tegnap d. e. 10 órakor Dégenfeld tér sarkán szomorú kimeneteli baleset történt. Ugyanis egy süket, öreg asszony ballagott az uton keresztül, midőn robogva haladt feléje R á n k l n é kétfogatú kocsija s bár a járókelő közönség is hangosan figyelmeztette egy-két pillanat alatt az öreg asszonyt: az elgázolás mégis megtörtént, melynek legelső sorban a kocsi az oka, ki bátorságot vett magának a sebesség hajtására. Az a szerencsétlen asszony nem tehet arról, hogy megöregedve, gyöngye szemé lett és hallásából is sokat veszített; de hibás a rendőrség is, mely szigorúan nem hoz rendszabályt arra, hogy fuvó paripák ne robogjanak a szűkebb és kisebb utcákon és tereken hol nagyon sokszor történhet ily baleset. Az öreg asszonyt a nagyon megsérült fejével, a kinek mellkasán ment keresztül a gondatlan kocsi — a kórházba szállították s mint értesülünk: élete reménytelen.

— **Csata évforduló.** A c u s t o z z a i csata 34-dik évfordulója alkalmából ma volt a gyászisteniztetés a r. kath. templomban. Tegnap este zenés takarodás a zenekar vasárnap reggel is bejárja a város főutcáit.

— **Tűzoltók öszgyakorlata.** Városunk tűzoltóinak ma d. u. 3 órakor lesz a z i s ö t a v a s z i öszgyakorlata a tűzoltó laktany udvarán s aztán valószínűleg a nagyerdőre vonulnak, hogy az öszgyakorlat melegét az azal az 5 hordó sörrel hűtsék le, melyet K o m j á t h y János ajándékozott a B i l i á s a s s z o n y b a n volt szerepléséért a tűzoltó bandának. Könnyű nekik mulatni: ha tüzet fognak — azonnal elolthatják. A kellemesnek ígérkező mulatságot, mint egy „bibliás asszony“ ujságolja — nagyban fogja emelni az a körülmény, hogy a banda díszkarmesterét: S z i k l a i Miklóst, táviratilag hívják meg kézzel-lábbal dirigálni. C i r y l l király nem lesz jelen; személyesítője pedig a „Kis S z a t y i“ Óbudában komédiáskodik.

— **Bicikli tolvaj.** Óvakdjon a közönség mostanában biciklit venni! Boltban lehet, de ha egy ismeretlen, nem tudni uri vagy nem uri ember kínál biciklit, tessék feljeleníteni. Most mindenki gyanus, a kinek biciklijé van. Tegnap elloptak a Szécsényi kertben egy biciklit s a rendőrség még nem jött nyomára hova lett.

— **Meghívás.** A gör. kath. egyház rendeshavi gyűlése f. hó 24-én d. u. 4 órakor fog megtartatni a róm. kath. fiú iskolában, melyre a híveket tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Megkéselt cigány primás.** Pénteken este 1/2 11 órakor szívet rázó jaja kiáltás zavarta fel a Teleki-utca lakóit: R á c z Kálmán, cigányprimás, szíjjelhasított szájjal, vértől borítottan, jajgató környezettől kísérvé kereste a segélyt nyújtó orvost s bár négynek lakását zörgették meg; de hiába — végre is elaléltan rogyott össze dr. V a r g a Emil lakása előtt s kísérvői segítették, vitték be az orvoshoz, ki a leggyorsabb késszeggel nyújtotta a legelső segélyt. Az egész különben a következőképen történt: Pénteken d. u. a C s o l n a k á z ó-nál egy társaság mulatott s a hangulat emelése-

sére R á c z Kálmán elég jó névnek örvendő zenekara is közreműködött; de vége lett a mulatságnak s a barna fiúk a bő anyagi jutalmon kezdtek osztozkodni. Ekkor egy idegen cigány, — ki később került oda — ugyanannyi részt követelt, mint a menyit a többi kapott, mlból szőváltás, majd tettelegesség keletkezett: az idegen cigány kivette kését és R á c z Kálmánnak esett, kit alaposan elütögetett s végre száját késével, felhasította. R á c z Kálmánt vértől borítva hozták be társai a városka. Most már csak az a kérdés merül fel, hogy oly népes helyen, mint a G s o l n a k á z ó, miért nem áll rendőr? Továbbá az orvosok mért feledkeznek meg magasztos hivatásukról? Mért nem nyitnak ajtót a segélykereső előtt? Mert hogy négy orvos közül egy se lett volna otthon — csaknem lehetetlen!

— **A képzelődő Andorás.** Bognár Andrásnak nagyon élénk a fantáziája, különösen ha bort iszik és berug. Ilyenkor azt hiszi, hogy ő vagyonos ember, csak hogy a pénzt ellopják. Bognár András, a kinek becstületes mestersége a csavargás és mudkakerülés, tegnap délután a tizenhárom városon egy korcsmában Nagy Imre napszámmal leült ülni és mikor már nagyon fejébe szállt a bor gőze, ráfogta Nagy Imrere, hogy ő ellopja 40 frt pénzét. A gyanúsított ember felháborodva tiltakozott az ellen. Bognár András végre egyességet ajánlott fel, megelégedett volna 5 frtokkal már, úgy mondta, hogy ha ennyit ad neki Nagy Imre, úgy nem jelent meg őt a rendőrségnél s mikor a megrágál, mazott ember sem volt hajlandó belemenni neki esett Nagynak, de többen közbevetették magukat, úgy hogy a képzelődő Andorásnak egy kissé piros lett a képe. A csalót a rendőrség vette később pártfogásába.

— **Ördög vigye az ablakát.** Buzgó ripor-terünk vágatott innen ki, oda be; hatot lépet egy nyomba, de jaj sehol semmi újság. Leszegzett fejjel bus-mogorván rohant, mint a fergeteg, mikor egyszerre szírthez csapódott a hajó — neki ment egy kinyitott ablaknak. Szerencse, hogy jó fajta vaskoponyája van, annak nem lett baja, de az ablak darabokra tört.

— Tyhű, aki áldójas van, ördög vigye az ablakát! De csak kiszurkolta a dupla árat s morfondirozott: Botrány így kiakasztani ablakot. Ha rendőrség lennék, rögtön betiltanám.

— **A Polgári Kerékpáros Egyesület** elnöksége értesíti a t. tagokat, hogy a vargakerthben levő versenypálya elkészült, ma vasárnap délután 4 órakor ugyanott társas összejövetel a pálya kipróbálása céljából. Egyszersmind köztudomásra hozatik, hogy a Debreczeni Kerékpáros Egyesület a július hó 1-én rendezendő versenyünkre egy tiszteletdíjat felszámolt, melyet meg is küldött.

— **A főiskolákról kizárt joghallgató.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter kizárja az összes magyarországi főiskolákról Novacsovici György kolozsvári egyetemi II. éves jht. a magyar állam elleni üzelmei és nemzetiségi izgatásai miatt. Ha pedig külföldön oklevelet szerezne is, nem fog honosítani soha.

— **A szobozói zászlósen telés.** Ma d. e. em-gy végbe a szobozói dalos kör lobogója-

nak ünnepélyes felavatása, melyre P o l ó n y i Géza is megérkezett, ki beszámoló beszédét is ma tartja meg.

TÁVIRATOK.

Testvérgyilkosság.

Miskolcz, jun 23. (Érkezett este 9 óra 50 perczkor.)

M o l n á r István, itteni parasztagadának 23 éves fia pénteken éjjel szokás szerint kihajtotta apja lovait a mezőre legelni. Éjjeltájban a fié elhagyván a lovakat, hazajött, magához vett egy nagy széles pengéjű élesre fent ugynevezett disznóölő kést, azzal átment a szomszédba és belopózott az istrilóba, hol egy legény barátja Vandrák József mélyen aludt. A gyilkos a sötétben odament az ágyhoz és kését mélyen beleszurta az alvó mellébe, a szive tájékára. A megszurtt fiatal legény nem ébredt föl, hanem tovább aludt. — Egyszerre a szomszéd házból irtóztató sikoly verte fel az éj csöndjét; Molnár István ekkor saját édes testvérét gyilkolta meg és ennek a sikoltozásától ébredt föl azután az előbb megszurtt Vandrák fia. A szive táján gyöngye fájdalmat érezvén odanyult és ekkor vette csak észre, hogy meg van szurva. Fölkelt és bevánszorgott szüleihez, kik felébredtek és látva vérző sebet, a hogy tudták bekötötték. Felverték a szomszédsgot, ekkor derült ki, hogy a szomszédban s naj va n ott Molnár Samu, a ki a padlason aludt kapott szurást szintén a szive tájékán. Persze ettől talpra állt az egész utca, és csakhamar jött a rendőrség is, mely a megszurtt emberek közül Vandrákot még kihallgathatta. Ez azt mondta, hogy a gyilkos zserczy Molnár Pista lehetett, a ki bosszuálló, sötétlelkű ember és a ki most véres bosszút vett rajta, a miért még a télen egyszer pofon vágta őt. Csakhamar meg is találta Horváth Károly rendőrfőkapitány a tettest egy szomszéd ház kertjében egy szilvafára felakasztva holtan. Egy lóistrágon függött. Reggelre a két áldozat is meghalt.

Kinai háboru.

Dudapest. A Debreczeni Hirlap eredeti távirata. (Érk. este 11 ó 30 p.) Kielben az a hír hogy a Hansa német hadihajó két kínai hadihajót elsüllyesztett, **50 halott, 70 sebesült.**

Joubertet megmérgezték.

Budapest, (A „Debr. Hirlap“ eredeti távirata. Érk. este 11 ó. 80 p.) A brüsseli „Reform“ szerint Joubertet megmérgezték a burk mert halogatta a háborut és így Transvaal kastrófáját.

A bajai kiállítás.

Baja, június 23. (Érkezett este 9 óra 20 percz.)

A bajai iparkiállítás június 24-én délután fog bezáratni.

Gyermekgyilkosság egy virágszálért.

Berlin, június 23. (Érkezett este 9 óra 20 percz.)

Ma reggel egy asszony négy gyermekét kidobta harmadik emeleti lakásának ablakából. Mind a négy gyermek szörnyet halt. Anyjuk utánuk ugrott és halálos sérülést

szenvedett. A szerencsétlen asszony egy bádogosnak felesége. A házaspár egykor jobb napokat látott, de vagyonuk a férj szerencsétlen spekulációja következtében elpusztult s a házastársak ezóta folytonosan veszedtek.

Ma azon vesztek össze, hogy a férj a műhelybe való távozása előtt le akart tépni egy pelargóniát, de az asszony nem engedte meg neki s a férj ezen annyira feldühödött, hogy megverte az asszonyt aki a férj távozása után végrehajtotta borzalmas tettét. Mikor a férj hazajött, a ház előtt álló tömeg meg akarta lincselni. A gyermekek közül a legidősebbik hat éves, a legfiatalabbik nyolc hónapos.

Ismeretlen úri öngyilkosok.

Győr, június 23. (Érkezett este 10 óra 30 percz.)

Győrnek csütörtökön egyszerre két gyáros szenzációja volt: két öngyilkosság. Két ismeretlen, idegenből jött úri ember, akik egymásról sem tudtak semmit, agyonlőtte magát. Az egyik szerdán este jött a vonatral Győrbe, a másik csütörtökön reggel. A város két első szállodájában szálltak meg. Aki szerdán este jött, az csütörtökön hajnalban lőtte magát agyon a szálloda szobájában. 40-45 év körül lehet. Erőteljes testalkata van, haj és bajusza szőke. Álla borotvált. Világos lédén ruha volt rajta. A másik aki ugyanazon nap délután küvette el az öngyilkosságot, mintegy 50 éves lehet. Barna. Haja egészen rövidre nyirt. Bal kezén jegy nélküli aranykarika gyűrű van. Ingébe H. J. betűk bevéve. A rendőrség megvette a kellő intézkedéseket, hogy az öngyilkosok személyazonosságát megállapítsa.

A ki megunta ifjan az életét.

Budapest, jun. 23. (Érkezett este 8 órakor.)

Fazekas Ilona jászkiséri szül. 15 éves cseléd tegnap előtt az Aszód-utca 6 szám alatt levő házban a mérgezés tünetei között megbetegedett, s tegnap meghalt. Leveleiben azt írja, hogy mérget ivott. Hogy mi okozta a halálát a bonczolás lesz kénytelen kideríteni.

Gyilkosság Pekingben.

London, jun. 23. (Érkezett este 9 óra 50 perczkor.)

A japánok e hó 15-ig terjedő híreket kaptak Pekingből. E szerint ott 100-nál több idegent megöltek. E hó 15-ike óta nem érkeztek hírek Tokióba a követségekről.

Ezrek kenyér nélkül.

Budapest, június 23. (Érkezett este 8 órakor.)

Az államvasuti gépgyár igazgatósága szilárdan el van tőkélve arra, hogy most már szóba sem áll többé a munkásokkal. V a j k a i központi igazgató kijelentette T o p e r c s e r Péter X. kerületi előjáró előtt, hogy közbenjárását nem fogadja el, mert ama jegyzőköny alapján, a melyet az előjáró a munkások küldöttségével fűvett és a melyben kívánságaikat felsorolják, egyáltalában nem is tárgyal.

Egyről-másról.

Színházi epizódok.

— Miért nem marad Abányi Budapesten? — Konti József a vidéken. —

Budapest. Jun. 23.

Hárman valának együtt: Arányi Dezső, a távozó troubadour, Ujházy Ede, a mester és egy harmadik, a kit e sorok írójának szerénysége tilt megnevezni. E három ur természetesen játszott. Sem operát, sem tragédiát, sem vígjátékot, hanem — alsós kalabriászt.

Arányi, a ki mint tenorista az ász-okkal koránt sem dobálózik oly könnyedén az opera házban, mint a kártya-asztalnál, ősi szokás szerint, ez alkalommal is ász-t vágott ki.

— Kontra! — zugott a mester keményen. Arányi ijedten suttogta b-mollban a mester fülébe.

— Az istenért, miért kontrázza meg ezt a játékot? Nincs semmi lapom!

Ujházy mester erre lecsapta a kártyákat és szokott becézgető jelzőjével fordult Arányi felé:

— Maga marha! Hát akkor miért hívást?

E pillanatban lépett a társasághoz mosolygó arccal Konti József:

— Arányi marha? Dehogyan marha! Hiszen ha az volna, akkor a mérsáros csak tartaná Budapesten?

* * *

Ugy látszik nemcsak a fővárosi színházakban, redaktórokban meg ateliékben van bohém, megterem az a vidéken is. Ezt bizonyítja az alább követ kezű vidám szövegű meghívó, melyet a . . . . . i bohémek bocsátottak ki abból az alkalomból, hogy Konti József, a népszerű karmester körükben töltött néhány vig órát.

Szól pedig ez a furesza irás eképen:

Beharangozás.

Adatik tudtára minden zene- és bor értőnek, muzsikuskoknak, íróknak, művészeknek, kritikusoknak, habitueknak, valamint mindennemű és rangú egyéb válogatott cigánylegényeknek, hogy az az egyetlen lenygel, a ki soha sem busul hona állapotján, tudniillik

Konti József

az „Elevén Ödög“, „Suhanez“, „Királyfogás“ stb. stb. koszorus szerzője, a magyar Operett-irodalom megteremtője és a Nép-színház aranypálcás karmestere, Ős Budavára tisztelet beli tagja s az „Ejhaj igitunk rája!“ asztaltársaság alapító tagja rokonai, barátai, de legfőként hölgyismerősei meglátogatására és 1878-ban itt felejtett agg hiteltelzői megvizsgálására . . . . . ra érkezett.

Ezen minden évszázadban egyszer kínálkozó ritka szerenésés alkalmat felhasználjuk arra, hogy az ő tiszteletére s a magunk mulatságára rendkívüli Konti bohém-estélyt rendezzünk a mai napon, a közép-szerű koszthoz és a savanyu borhoz címzet étteremben uraságotat visszavonhatatlanul meghívjuk.

Uraságotat meg nem jelenés esetén önkéntes tüzoitók segítségével fogjuk a helyszínre szállítani.

A zilált anyagi viszonyokra, s a magas kamatlábra való tekintettel „bizonyos

urak részére“ oldalkijáratokról, hol feltűnés nélkül lehet távozni, gondoskodunk.

A rendező bizottság.

A bankett ugyan elmaradt, mert Konti Józsefet hirtelen egy távirat szólította vissza a fővárosba, de a „beharangozás“ azért aktuális maradt, mert Konti megígérte, hogy pár nap múlva visszamegy a tiszteletére rendezendő bohém czéczóra.

Közgazdaság.

Allataink ápolásáról! Köztudomásu dolog, hogy a rendkívül hasznos és értékes igavonó és luxus állataink a legnagyobb ápolást és gondviselést igényelik, nemcsak beteges, hanem teljes egészségben levő esetekben is. Ennélfogva minden gazdának és lötenyész-tőnek saját jól felfogott érdeke, hogy állatainak munkaképességét növelje és azok életét ezáltal meghosszabbítsa. Hogy hasonló eredményeket elérhessünk, csakis a kipróbált és legjobban bevált szereket használjuk, melyek között a legelső helyet a Hotter féle állatgyógy készítmények (Bécs XII/2, Schönbrunnerstrasse 182) foglalják el; mivel már általánosan elismert tény, hogy Hotter féle Training Fluid (palackja) 1 frt. 20 kr.) elvitázhatalanul a legjobb edző és erősítő szer lovak és szarvas-marhák részére; megbecsülhetetlen hatásu, bémulások és merevségeknél. Hotter féle Agriil (csomagja 80 kr.) elsőrendű táppor a takarmány állat egészségének és erejének fentartására; óvszer mindenféle vese, máj hólyag és idegbajok ellen. Hotter féle Absorbinol mosdóvíz (üvege 3 frt 50 kr.) mindennemű szűpség hiba eltávolítására. u. m. daganatoknál, póknál, pataksúlyóknál, csücsomoknál stb. Hotter féle holttetem kenőcs (1/2 Tégely 2 — frt 1/2 tégely 1 frt 20 kr.) a legrövidebb idő alatt eltünteti minden csont nyujtványt és holttetemet; Hotter féle kolikaszor (1 frt 50 kr.) lovak és marhák kolikájánál és puffadtságánál kiváló szolgálatot tesz. Ajánljuk tehát Hotter állatgyógy készítményeit t. olvasóinknak előforduló esetekben való használatra s meggyőződésünk, ki ezen szerekekkel egyszer kísérletet tesz, azoknak állandó vevője leszen. Felhívjuk még szíves figyelmüket a czikk védjegyre löfej R. H. monogrammnak, s csakis Hotter féle készítmények kérendők, bármily néven nevezendő utánzatok vissza utasítandók. Főraktár városunk és környéke részére Dr. Rotschnek V Emil gyógyszerárában. Debreczen.

CSARNOK.

A diák életből.

A debreczeni főiskola közel múltjából.

A „Debreczeni Hirlap“ számára

Írta: Sz. J.

I.

A haladás korszellemé véget vetett a debreczeni híres diák életnek, mely durgazdag volt feledhetetlen különlegességekben.

Kár, hogy csak nagy ritkán bolygatják meg a mohosulni kezdő szép múltat s ide s tova oly diák élményeket olvasunk a melyek — most történtek meg.

Ugy tűnik fel, hogy a miket itten feljegyzek az csak tegnap történt, pedig attól a tegnaptól, a kik azt átéltek, be tenger sok küzdelem választ el bennünket.

Írjuk meg most, hogy mi volt a debreczeni diák életben.

Az introitus.

A régi diák szemefelcsillant erre a szóra! Nagy ünnep volt ez a debreczeni főiskola falai között, a mely ma is él, de kiköl-

tözött a diákok előtt népszerű vendég'őkbe, a hol pinczerek szolgálnak fel s borraivalórók kell gondoskodni.

Az introitus jó magyarul — beiktatás. (A vármegyénél: in-stelláció a neve.)

A mikor a tógatus deák elvégezte a teológiát, hát nem mehetett ki egyszerre káplánnak.

De még nem is akart csak káplán lenni, hanem pénzmagra kívánt szert tenni, hogy mérnök, orvos vagy valami másféle lehessen.

Elvégezte hét egyszerre a jogot is, teológiát is; édegett a legáczióból meg a szuplikációból.

Az iskola azután csak viselte gondját, ha iskolai hivatalt vállalt.

Egyelőre lehetett pihenő diák; a ki a városban vagy a vidéken nevelősködött, de joga volt a három sátoros ünnepen legáczióba menni, ez egy pár Százforintot hozott a konyhára.

Ha hely volt lett belőle publikus preceptor — esküdt felügyelő, inspektor, Kontra skriba és végül szenior.

A publikus preceptorok (köztanítók) leginkább a főiskolába elhelyezett elemi iskolák tanítói voltak, oda alkalmazták őket Szükség esetén a gimnáziumban vagy fellebb is a mi elég szép jövedelemmel járt.

Két év múlva lett inspektor, a szolgálók felügyelője, azután kontra skriba (ellenőr) végül betöltte a legfontosabb és legzsirosabb állást a szeniorságot s ekkorra meg is gazdagodott. Mehetett külföldre s lehetett belőle híres ember, a mint hogy lett is. Ámbár néha nem.

A mikor a végzett diák a fent jelölt állások egyikét megnyerte, köteles volt introitus tartani.

A mennyiben az előjáró diákság ekvetlenül tagjai valának a kívánatos mulatságnak, nem kellettsokat törödni, hogy megengedtesék a konviktusban való lakmározás.

Az ünnepeket beszélt aztán az akkor hírneves főönével, a ki a diákok számára főzött. Volt aztán jó paprikás és turós galuska Tetejébe bor.

Nem volt akkoriban — mint most — vacsora a diákoknak, hát jókor elfoglalta ki ki a maga helyét,

Ott volt minden valamire való diák s úgy foglaltak helyet, hogy a kántus hamar összeverődjék hangnemek szerint.

Az évésen hamar kereszttül estek. Hozzá lehetett fogni a poharázashoz és adalhoz.

A multság vezetését átvette a „Kántus prezens“, a ki piczi sipjával megadta a hangot s „üvöltött a diskantra és bugott a baszus!“

Foly. köv.

Nyiltér*).

Nyilatkozat!

B. ujbárosi járás alulírott községi jegyző a „Debreczeni Hirlap“ban megjelent „Panama Debreczenben“ című közlemény következő pontjára — Ki van a járásban élve vagy legalább olvan fojtva a jog, törvény és igazság iránti tisztelet a községi jegyzőktől kezdve — kik pisszenni sem merhetnek, — az összes előjárósági tagokból, sőt mondhatni a képviselőtestületéből és az összes polgárokból! Mert ugyan kiteszi magát a rettenetes üldözések, fegyelmi vizsgálatnak, birságnak, felfüggesztésnek és csufos elmozdításnak, amikor a főszolgabíró ur keze mindenüvé elér a napszámos és csolédőtől kezdve fel a bíróg és jegyzőig. — Itt az az elv van életbe léptetve régen: „vagy, „ugy táncolsz ahogy én akarom vagy elpusztulsz!“ — kijelentjük, hogy az abban foglatokat valótlanoknak tartjuk, mert mi Ferenczy Elek járási főszolgabíró ur részé-

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget szerk.

...ről semmiféle üldöztetésnek, önkényű eljárásnak baskodásnak kitéve soha nem voltunk, s nem is vagyunk. — A jog, törvény és igazság iránti tiszteletet bennünk soha el nem fojtotta; mert velünk szemben, bár hivattasszerű szigorúsággal, de mindenkor teljesen az igazságnak megfelelően járt el. — Ebből kifolyólag ezen állításokat rágalmazásnak nyilvánítjuk.

Kelt Debreczenben 1900 Juni 18.

Selley Lajos Kohutovics János
 Vekerdy Károly Szabó Gábor
 Kukányi Lajos Devics Lajos
 Bajdor János Farkas Győző
 Solyom Antal Etey János
 Toronyi János Oláh Gyula
 Kovács Ferencz
 Orosz István.

községi jegyzők

Haszonbérbe adó.

Balkány Szabolcsmegyei község határában fekvő ugynevezett Aba és Mogyorós pusztai birtok körülbelül 800 magyar hold területtel 1900 évi április 24-től kezdődőleg. A birtok a Debreczen—Nyiregyházi vasutvonalon fekvő Hadház állomástól 3/4 órányira van. Értesítés nyerhető Budapesten özv. Végh Gyuláné urnónél Bajza-utca 6/a. vagy dr. Szabó József ügyvéd urnál Budapest Lónyay-utca 9. és Nyiregyházián Járossy Sándor ügyvéd urnál.

Eladó

valódi angol **Plymont Rocks** törzstől való tojások darabja 15 krajczár, 12 drb 1 frt. 50. Jókai-utca 8. szám.

Vasuti menetrend

Érvényes 1900. Május hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		Vonat	Erkezik	
P.-Ladány*	12.—	déli	Vegyesvonat	1.28 délután
P.-Ladány	7.10	este	Személyvonat	8.40 este
Budapest	9.01	délelőtt	Gyorsvonat	1.50 délután
Budapest	12.36	délután	Személyvonat	8.17 este
Budapest	10.27	éjjel	Személyvonat	5.5 reggel
Budapest	4.16	délután	Gyorsvonat	9.40 este
Debreczen—M.-Sziget				
Királyhaza	5.22	reggel	Személyvonat	2.08 délután
M.-Sziget	2.56	reggel	Személyvonat	9.50 délelőtt
M.-Sziget	3.56	délután	Személyvonat	10.50 éjjel
M.-Sziget	12.17	délután	Gyorsvonat	4.56 délután
Szatmár-Németi.	7.53	este	Tv. sz. sz.	12.03 éjjel
Szatmár Németi	6.46	este	Gyorsvonat	8.50 este
Debreczen—Szerencs				
Szerencs	8.22	reggel	Személyvonat	11.24 délelőtt
Szerencs	4.01	délután	"	7.03 este
Szerencs	6.58	este	"	10.43 éjjel
Debreczen—Füzes-Abony				
Füzes-Abony	4.42	reggel	Vegyesvonat	10.24 délelőtt
Tisza-Füred	4.21	délután	"	7.56 este
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes				
N.-Léta—Vértes	8.35	reggel	Vegyesvonat	10.43 délelőtt
N.-Léta—Vértes	4.31	délután	"	6.18 délután
Debreczen—Tisza-Lök				
Tisza-Lök	5.28	reggel	Vegyesvonat	9.17 délelőtt
"	4.06	délután	"	7.29 este
H.-Nánásig	11.20	déli	"	1.18 délután

* Mind a kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		Vonat	Indul	
P.-Ladány	7.41	reggel	Tv. sz. sz.	6.08 reggel
P.-Ladány	5.14	reggel	Személyvonat	4.06 reggel
Budapest	3.36	délután	Személyvonat	9.15 délelőtt
Budapest	6.26	este	Gyorsvonat	1.55 délután
Budapest	2.33	éjjel	Személyvonat	7.05 este
Budapest	11.44	délelőtt	Gyorsvonat	6.50 reggel
M.-Sziget—Debreczen				
Szatmár-Németi	8.46	reggel	Gyorsvonat	6.42 reggel
Szatmár-Németi	7.51	reggel	Személyvonat	3.45 reggel
M.-Sziget	12.16	délután	Személyvonat	6.— reggel
Szatmár-Németi	6.45	este	Személyvonat	2.47 délután
M.-Sziget	3.55	délután	Gyorsvonat	11.30 délelőtt
M.-Sziget	10.12	éjjel	Személyvonat	3.39 délután
Szerencs—Debreczen				
Szerencs	8.07	reggel	Személyvonat	5.— reggel
Szerencs	12.07	délután	Személyvonat	9.03 délelőtt
Szerencs	7.53	este	Személyvonat	5.10 délután
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen				
N.-Léta—Vértes	7.18	reggel	Vegyesvonat	5.25 reggel
N.-Léta—Vértes	3.13	délután	"	1.05 délután
Tisza-Lök—Debreczen				
Tisza-Lök	8.17	reggel	Vegyes vonat	5.06 reggel
Tisza-Lök	6.35	este	"	2.35 délután
H.-Nánás	3.30	délután	"	1.30 délután
Füzes-Abony—Debreczen				
Tisza-Füred	8.—	reggel	Vegyesvonat	4.18 reggel
Füzes-Abony	5.45	délután	"	11.35 délelőtt

Női szépség!

előrsére, tökéletesítésére és fentartására legkifünőbb és legbiztosabb a

Margit Crème,

mely vegytisztá, sem higányt, sem ólmot nem tartalmaz, teljes ártalmatlan, és zeirmentes.

Törvényesen védve

Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt Kisimítja a ránczokat, redőket himlőhelyeket és az arczot fehérre, sí, mává és üdévé varázsolja

Legkifünőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára; kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt. Margit hölgypor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogpép (Zahn-pasta) 50 kr., Margit arczvíz 50 kr. Számtalan elismerő és köszönő levél!

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen

gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszerárban, drogna üzletben és illatszert kereskedésben.

ius 24
 lőkbe, a
 ravalóroh
 arul —
 i n s —
 olvégezte
 gyszerre
 án lenni
 ni, hogy
 fele le-
 t is, ateo-
 ól meg
 ndját, ha
 k; a ki
 ódott, de
 g á c z i-
 hozott a
 plikus
 s pek-
 iór.
 tók) leg
 i iskolák
 Szükség-
 is a mi
 a szolgál
 rriba (el-
 legzsiro-
 meg is
 metett be-
 s. Ámbár
 jelölt ál-
 volt i n-
 g ekvet-
 atságnak,
 gedtesék
 z akko
 számára
 és turós
 most —
 alta ki ki
 ó diák s
 s hamar
 k.
 áshoz és a
 „K á n-
 sipjával
 s k a n t
 égi jegy-
 lent „Pa-
 ny követ-
 ölvé vagy
 és igaz-
 tól kezdve
 az összes-
 a képvis-
 gárokból
 s üldözés-
 ak, felfüg-
 ak, ami-
 vé elér a
 bíróság és
 e léptetve
 én akarom
 hogy az
 tjtuk, mert
 ó ur rész-
 elölösséget a
 szerk.

Nevelőnek

Ajánlkozok egy teljesen árva, vagyontalan, erdélyi református származásu tanító jelölt, legszerényebb föltétellel. Tavaly pusztai tanító volt, ez évben egy földbirtokos elemista és gymnasista fiait vizsgálta, a le nyilvánosan — sikerrel. Jó bizonyítványokkal rendelkezik; zenéhez, rajzhoz ért.

Ajánlatokat „Árva“ czimen a kiadó-hivatalban.

Temetkezési intézet

 athelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy »**KEGYELET**« első debreczeni

disz temetkező intézetemet

Tisza palotából (Kenyér piac) 1900. év

 május hó 1-től

Kossuth-, Batthyányi-utca sarok, a szín házzal szemben, Ns. Szabó Emma urnó házába helyezem át.

Kérem továbbra is a n. é. közönségnek szives pártfogását, biztosítva a megszolidabb és figyelmes eljárásomról.

Teljes tisztelettel:

Kernáts Gyula.

Tavaszi és nyári idény

1900.

Valódi brünni posztók.

Egy coupon mtr. 3.10 hosszú, eljes uröltöny (trókk, mellény és nadrág beszerzési ar csak	frt. 2.75, 3.70 4.80 jó 6.— és 6.90, jobb 7.75 finom 8.65 finomabb 10.— legfinomabb	valódi gyapjuból.
--	---	-------------------

Egy coupon fekete szalonöltönyhöz frt 10.— valamint föltöltőszövetek, turistaszövetek, legfinomabb kammgarn-szövetek stb. stb. szétküldés gyári árak mellett a szolid és legjobban ismert posztógyári raktár által

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahú szállítás biztosítva. Az előnyök jelentékenyek, hogy magánmegrendelők a szöveteket direktre fenti cégétől, a gyár színhelyéről beszerzik.

M.K. EGYETEM VECYTANI INTÉZETE

A KRISTÁLY

SZT. LUKÁCSFÜRDŐI HEGYFORRÁS

IGENTISZTA BICARBONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ: FÜSZERKERESKEDESEK BEN VENDEGLÖK BEN ES MINDEN VASUTI ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Mindenkinek kívánsága

valódi természetes **JÓ BORT** kaphatni,

miért is bátor vagyok a nagyérdemű közönségnek

legfinomabb boraimat ajánlani,

melyek

valódiságáért és tisztaságáért

nemesak hogy kezeskedem, hanem kész vagyok meg-nem felelő esetben minden szó nélkül vissza venni **a bort,**

Éppen úgy ajánlom nagyválasztékú

 Cognac, szilva-pálinka, seprő, törköly és likőr

különlegességeim nagy raktárát.

 Kivánatra ingyenes házhoz szállítás.

Lusztig Mór,

borkereskedő, Piacz utca 73 szám.

Bécs.

Wien.

Kronprinz szálloda.

Hôtel Kronprinz.

Legszébb helyen fekvő polgári családi szálloda.

Mintaszerű tisztaság, kitünő ágyak.

Utcái szobák 2 k. 40 fill, kezdve, villamos világítás-sal és szolgálattal együtt.

E szállodát leginkább magyarok látogatják, miután a szálloda tulaj-donosa szintén magyar a földieknek szivesen áll rendelkezésre

Suler Lipót

szálloda-tulajdonos.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkèzettel és nyomerő sza-bályzóval.

A munkakèppesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Szőlő és gyümölcs zuzók

és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők, Aszaló készülékek, gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek. legújabb szerkèzetű sza-bad. önműködő »**Syphonia**« gyümölcs és szőlővessző permetezők, gyár-tanak és szállítatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

Mayfarth Ph. és Társa

cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 400 arany. ezüst és bronz éremmel.

Az »Országos mezőgazdasági egylet nagy aranyérme 1899. Szegeden«

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontelárusítók felvételnek.

